

ikke deres grundlovmæssige Stilling, hed det, det er derfor, de komme med saadanne Udtalelser. Ja, Hans Excellence Kultusministeren sagde igaar, at det var en svulmende Følelse af Magt hos de Medlemmer, der fremsendte Adressen, der havde ledet dem dertil; men jeg tillader mig at paastaa, at den ærede Minister kjender ikke Bevæggrundene hos mig, veed ikke, hvad der leder mig til at underskrive en Adresse. Det er Hjerteskjenderen forbeholdt at kjende det. Naar jeg underkriver den Adresse, hvori man henvendte sig til Hans Majestæt Kongen og sagde: Vi have ikke længer det Naab og den Tro, at en fortat Samarbejden med Hans Majestæt Kongens Raadgivere kan være til Held og Velsignelse for Landet, saa var det ikke i en svulmende Følelse af Magtfulde, men i Følge min levende Overbevisning om, at jeg burde handle saaledes. Seg har, som det er en Nagsdagsmands Pligt, fulgt min Overbevisning og er ikke blevet ledet af en svulmende Følelse af Magtfulde. Man siger os altsaa, at naar vi gaa den Vej, vi ville betænde, saa skal det inden et Aar bittert fortryde os. Seg har nu, Gud ske Lov! den Overbevisning, at Fremtiden er ligesaa tilfløret for de høje Herrer som for ethvert andet dødeligt Menneske. Seg staar i ethvert enkelt givet Tilfælde til Ansvar for min Handling, men Følgen af denne Handling kan intet Menneske altid beregne, og jeg staar heller ikke til Ansvar for Følgerne, men for Handlingen selv, for de Bevæggrunde, der drive mig til denne Handling (Minterhed). Ja, de Herrer le, det skal være saa mærksomt, at man vil paastaa, at Mennesket ikke staar til Ansvar for Følgerne af sine Handlinger. Bille de Herrer sige det Modsatte, saa fortjente Josefs Brødre jo den allerførste Ros for, at de folgte ham, og dersom man vilde gaa tilbage til Historiens Kjendsgjeringer saa kunde man paastaa, at de forfæste Gjeringer fortjente Ros og Belønning, thi manges Gang kan den Handling, der stempler af den borgerlige Lov som en Misgjerning og straffes som saadan, have de allerbedste Følger. Seg siger derfor, at jeg er rede til at svare for selve mine Handlinger; men naar man saa truer og siger: Du skal komme til at fortryde det, saa siger jeg til mig selv: Om det ogsaa lyder fra en Ministers Læber, saa er han dog et dødeligt Væsen, der ikke raader for sin Mands Udførelse. Det vil nemlig bero paa et høiere Væsens Billie, om det skal ske eller ikke. Stridspunktet, Kjernepunktet i Striden, er Hans Majestæt Kongens Særrettigheder, siger man, det raaber Regjeringen og dens Parti paa, det har man nu fundet for godt at paastaa. Men naar Alt kommer til Alt, hvad er saa Kjernepunktet i Stridsspørgsmaalet. Ja, skulde jeg indbefatte det i saa, bestemte Ord, vilde jeg udtrykke det saaledes: Anerkjend Mennesket for det han er, og ikke for det, han eier. Dersom vi kunde komme til Rette derom, saa kom vi til

Rette om Mere, og saa vilde Sagerens Forhandling i denne Sal komme til at gaa jevnt og roligt. Men de Herrer have trukket Kongens Særrettigheder frem, og dem er der slet ikke Tale om at angribe lige saa lidt som nogen anden Særrettighed. Men Menneskerettighederne er det, vi forsegte og forsvare, men dem vilde de Herrer ikke anerkjende. Naar vi f. Ex. forlange, at der skal tages Hensyn til Grundlovens Løsteparagraf om Rommunernes Selvførelse, og vi komme med et Lovforslag sigtende til at naae dette Maal, viser man det tilbage, man vil ikke forhandle paa dette Grundlag; det er ubrugeligt, man vil ikke vide noget af det. Naar der bliver Tale om, at Rommunerne skulle have en lille Smule Indflydelse paa, hvem der vil komme til at forkynde dem Guds Ord, vil man heller ikke vide af det, saa hedder det, at Regjeringen nok skal vide at træffe de rette Mænd, og saaledes gaar det fremdeles. Skal man altsaa i et kort Begreb betegne, hvad Striden dreier sig om, saa bliver det det: Skulle Menneskerettighederne anerkjendes, skal man anerkjende Mennesket, fordi det er Menneske, eller skal man anerkjende det, fordi det eier meget, fordi det har meget at raade over? Det, tror jeg, er Kjernepunktet i Stridsspørgsmaalet. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Fredricksen) yttrede igaar nogle temmelig stærke Brevidelser til den Side af Salen, hvortil jeg hører, for, at man aldrig vilde støtte de Forslag, han kom med i den Retning, hvori vi vilde gaa. Det gjør mig ondt, at det ærede Medlem ikke har Leilighed til at være tilstede her i Dag, da han dog har blandet sig i Diskussionen og har udstøst Brevidelser mod mig og mine Meningsfæller. Seg vilde nemlig have paavist, at det ærede Medlem, da han talte om Skattereformer og Sligt, dog først skulde have husket paa, om han fik Tilslutning af politiske Meningsfæller. Hvad fik det ærede Medlem? Han fik en Tilrettevisning, det blev udtalt, at det var et stort Misbrug af det private Initiativ, som det ærede Medlem havde gjort, og saa fordrer det ærede Medlem, at jeg for mit Vedkommende og mine Venner skulde støtte ham i disse Reformers, som den høitærede Regjering ikke engang vilde svare et Ord paa, da de bleve bragte frem her i Thinget. Seg frembræver dette som et Bevis paa den Urimelighed, der fra modsat Side vises inod os. Man fordrer Støtte af de Personer, som de Herrer til enhver Tid gaa inod i deres Afstemninger saavel som i deres Foredrag. Men da det ærede Medlem ikke er tilstede, skal jeg ikke tale videre om den Sag. Seg skal slutte med den Bemærkning, at saaledes som Forholdene ere, er jeg for mit Vedkommende fast bestemt paa ikke mere at ville forhandle med den nuværende Regjering, før Valgerfolket, der har sendt mig, siger: Hvad Du har udtalt, og hvad Du har arbejdet for, er ogsaa vort Onske. Dersom Valgerfolket siger: Vi støtte Regjeringen,